

FAKTOR KEKANGAN IBU BAPA DAN PERSEKITARAN SEKOLAH DALAM PELAKSANAAN PENGAJARAN PENDIDIKAN JASMANI DI SEKOLAH RENDAH

Syed Kamaruzaman Syed Ali^{*}
syed@um.edu.my

Muhamad Akbar Zahidi^{*}
Rahmad Sukor Ab. Samad^{*}
Wee, A.S.S.L^{*}

^{*}Fakulti Pendidikan
Universiti Malaya

Abstract: This study will discuss about parental constraints and school environment factors in the implementation of Physical Education in primary school. This study was implemented through quantitative method by employing questionnaires as instrument. A total number of 310 respondents were involved as research samples. The collected data were analysed by using SPSS version 13.0 to generate descriptive and inferential statistics. The findings denoted that parental constraint factors was at moderate level ($M=3.27$; $SD=1.31$) while the school environment factors was at high level ($M=4.37$; $SD=0.98$). The findings also showed no significant difference between parental constraints and school environment factors. Apart from that, there was a moderate relationship between the parental constraints and school environment factors in the implementation of Physical Education in primary school. To conclude, parents must play their roles by providing positive support for their children in following the Physical Education class in school. While, school authorities must always provide cooperation in preparing conducive school environment. Cooperation from both parties must be established to ensure the smooth implementation of Physical Education teaching in school.

Keyword: Constraint factor; Teaching implementation, Physical Education, Primary school.

PENGENALAN

Kekangan yang dihadapi dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani adalah perkara lumrah yang terjadi apabila sesuatu mata pelajaran tersebut tidak diletakkan sebagai mata pelajaran teras (Ali, 2008). Pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani tidak dapat dilaksanakan dengan berkesan disebabkan beberapa faktor kekangan seperti psikologi murid, sosiologi murid, ibu bapa, persekitaran sekolah dan guru Pendidikan Jasmani yang mengajar (Mohar, 2011). Berdasarkan penyelidikan lepas, kajian ini akan menjalankan kesinambungan untuk meneroka kajian tersebut dengan lebih terperinci dari sudut perbezaan dan mengenal pasti faktor kekangan yang paling tinggi tahapnya menyumbang kepada kegagalan guru dalam melaksanakan pengajaran Pendidikan Jasmani dengan berkesan di sekolah rendah.

Berdasarkan kepada kajian lepas, telah dikenalpasti beberapa faktor yang menjadi kekangan dalam melaksana pengajaran Pendidikan Jasmani di sekolah. Berdasarkan kepada kajian Azali (2001), seramai 69.2% ibu bapa menganggap bahawa Pendidikan Jasmani banyak membuang masa kerana murid telah diwajibkan menyertai kegiatan kurikulum yang lain pada luar waktu pembelajaran. Kajian ini selari dengan pendapat Mohd Sofian (2003) yang menyatakan punca pengajaran Pendidikan Jasmani tidak dapat dilaksanakan dengan berkesan disebabkan oleh kekangan ibu bapa. Mereka menganggap bahawa mata pelajaran peperiksaan lebih penting daripada mata pelajaran Pendidikan Jasmani (Zaccagnini, 2005). Berdasarkan kajian Mohd Jaflus (2005), hanya seramai 5.6% pelajar aktif dalam sukan yang mendapat 8A dalam peperiksaan PMR berbanding 56.9% yang mendapat 1A sahaja. Walaupun ibu bapa sedar bahawa mata pelajaran ini penting bagi meningkatkan tahap kesihatan dari segi fizikal dan mental, namun sikap memperkecilkan mata pelajaran ini telah mempengaruhi minda anak mereka (Usha, 2008). Di samping itu, menurut Nadhratul (2000), ia sekali gus telah mengganggu sistem pengajaran guru Pendidikan Jasmani di padang untuk menjalankan aktiviti. Berdasarkan persepsi guru terhadap ibu bapa yang menghalang mata pelajaran ini telah mengundang lebih banyak masalah kepada proses pengajaran dan pembelajaran di sekolah (Sakhiyyah, 2004).

Selanjutnya, pengajaran guru Pendidikan Jasmani dikatakan kurang bermutu disebabkan faktor-faktor kekangan persekitaran sekolah (Ali, 2008). Jika saiz kelas itu besar, maka masalah kekurangan peralatan dan kemudahan mungkin timbul (Zuber, 1999). Berdasarkan dapatan Sakhiyyah (2004), 34.2% kekangan yang dihadapi oleh sekolah bandar ialah mendapatkan kawasan padang permainan yang agak luas. Krome dan Smith (2006) pula

menyatakan sekolah-sekolah di kawasan pedalaman menghadapi kekangan dari segi kemudahan peralatan. Manakala menurut Muhammad Nor (1990), pengajaran Pendidikan Jasmani tertanggu disebabkan jumlah peruntukan untuk membeli peralatan sering digunakan untuk pembangunan sekolah dan mengakibatkan pelajar terpaksa menggunakan peralatan yang agak uzur, alatan yang dan dimakan usia dan tidak selamat untuk digunakan. Berdasarkan pemerhatian Mohar (2011), kekangan persekitaran perlu diatasi dengan melihat semula alatan dan kemudahan yang sedia ada di setiap sekolah sebelum merangka kurikulum Pendidikan Jasmani. Manakala, Ang (1998) pula menjelaskan bahawa, aspek-aspek keselamatan persekitaran dalam Pendidikan Jasmani termasuklah memberi arahan yang jelas, memilih aktiviti fizikal yang sesuai dengan saiz badan, kematangan dan kebolehan yang bebannya tidak melebihi keupayaan atau kemampuan sistem badan pelajar-pelajar. Kenyataan ini seiring dengan kajian yang dilakukan oleh Fisher, Mullins dan Frye (2009) menyatakan 90% kes-kes kecederaan murid sering dikaitkan dengan keadaan persekitaran di sekolah. Menurut Zuber (1999), 86.3% pengajaran guru Pendidikan Jasmani di sekolah rendah sering terhalang disebabkan kekurangan kemudahan yang lengkap di sekolah.

Berdasarkan faktor-faktor kekangan yang telah dijelaskan beberapa faktor kekangan yang berkaitan dengan ibu bapa dan persekitaran sekolah dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani di sekolah rendah. Justeru, kajian ini ingin mengenal pasti tahap faktor ibu bapa dan persekitaran sekolah dan mengenal pasti perbezaan dan sejauh mana hubungannya dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani secara berkesan di sekolah rendah.

METODOLOGI

Reka bentuk kajian ini merupakan menggunakan kaedah penyelidikan tinjauan yang menggunakan instrumen soal selidik. Pemilihan sampel soal selidik kajian ini adalah secara pensampelan rawak mudah. Populasi kajian soal selidik terdiri daripada guru-guru yang mengajar mata pelajaran Pendidikan Jasmani di negeri Perak Darul Ridzuan dianggarkan lebih kurang 1,692 orang (Jabatan Pelajaran Perak, 2012). Menurut jadual penentuan sampel Krejcie dan Mogan (1970), kadar populasi 1,600 adalah bersamaan 310 sampel.

Instrumen Kajian

Instrumen yang dipilih untuk membuat kajian ini ialah soal selidik. Soal selidik yang telah dibina adalah berdasarkan teoritikal kajian, objektif kajian dan kajian-kajian lampau (McBurney & White, 2010). Penyelidik telah merujuk kepada 7 orang panel pakar untuk menyemak kesahan kandungan reka bentuk soal selidik dan indeks kebolehpercayaan instrumen kajian ini.

Kesahan Kandungan Soal Selidik

Penyelidik menggunakan kesahan kandungan ke atas instrumen soal selidik kajian ini. Kesahan kandungan merupakan penilaian yang sistematik ke atas isi kandungan ujian untuk menentukan sama ada domain tingkah laku yang diukur mewakili keseluruhan kandungan sesuatu domain (Drake & Reid, 2008). Untuk memastikan setiap pernyataan yang terkandung dalam soal selidik dapat mengukur domain atau gagasan yang ingin dikaji dalam kajian ini, seramai 7 orang panel pakar dalam bidang kurikulum Pendidikan Jasmani yang terdiri daripada pensyarah universiti tempatan, institut pendidikan guru dan guru cemerlang Pendidikan Jasmani telah dirujuk. Tujuan tindakan tersebut adalah untuk menyemak semua kesesuaian pernyataan-pernyataan yang akan digunakan dalam kajian ini (Rubin & Babbie, 2011).

Uji-uji Semula “test-retest” Instrumen Soal Selidik

Setelah melaksanakan kajian rintis, penyelidik menggunakan cara “test-retest” untuk menguji darjah kebolehpercayaan pernyataan. Dua set data yang diperoleh akan dianalisis menerusi analisis korelasi untuk melihat kekuatan perhubungannya. Sekiranya pekali kolerasi “coefficients reliability” menghampiri nilai 1, maka kedua-dua set data tersebut mempunyai perkaitan atau perhubungan yang kuat iaitu instrumen mempunyai nilai kebolehpercayaan yang tinggi (Neuman, 2011). Analisis secara lengkap tentang kebolehpercayaan instrument telah dimuatkan dalam Jadual 1.

Komponen	Penyataan	No. Penyataan	Pekali Kolerasi Pearson
1	Kekangan Ibu Bapa	26-35	0.781
2	Kekangan Persekitaran Sekolah	36-45	0.868
		JUMLAH	0.839

Jadual 1: Nilai Pekali Kebolehpercayaan Pekali Kolerasi Pearson

Jadual 1 di atas menunjukkan nilai Cronbach Alpha untuk setiap domain utama keperluan persediaan dalam instrumen kajian ini adalah melebihi 0.65. Ia menunjukkan instrumen kajian ini mempunyai ketekalan serta kesahan kandungan yang tinggi untuk mengukur gagasan atau boleh ubah dengan tepat (Alias, 1999). Hasil keputusan pekali

kebolehpercayaan pekali kolerasi Pearson dalam kajian ini, menunjukkan indeks nilai kebolehpercayaan berada di antara cronbach 0.781 (*stability coefficient*) hingga 0.868 (*very good reliability* atau *acceptable standardised test for internal consistency*) iaitu masih berada pada tahap *degrees of positive correlation* (seperti yang ditunjukkan dalam *scatterplots* Fraenkel et al., 2012). Kajian rintis tersebut telah menunjukkan peningkatan indeks kebolehpercayaan yang tinggi cronbach iaitu 0.781 hingga 0.839 yang berada pada boleh diterima dan baik tahap kebolehpercayaannya.

Penganalisisan Data

Penganalisisan data bagi kajian ini adalah berdasarkan jenis data kuantitatif. Data statistik yang digunakan adalah melalui statistik deskriptif dan inferensi (Jackson, 2009). Untuk menentukan tahap faktor kekangan dalam kajian ini, penyelidik telah menggunakan skala pemeringkatan skor min untuk menganalisis dapatan min mengikut statistik deskriptif (Norma, 2004). Berdasarkan julat skala tersebut, penyelidik telah melakukan pembahagian kepada tiga peringkat tahap iaitu tahap tinggi, tahap sederhana dan tahap rendah. Maka, julat di antara min telah dihitung dengan min yang tertinggi dibahagikan kepada 3 tahap seperti berikut:

$$\begin{aligned} \text{Julat skor min} &= 5 / 3 \\ &= 1.66 \end{aligned}$$

Selanjutnya Jadual 2 menunjukkan skala pemeringkatan skor min bagi menentukan tahap faktor-faktor kekangan dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani secara berkesan di sekolah rendah.

Jadual 2: Skala Pemeringkatan Skor Min

Bil Tahap	Skor Min	Tahap Skala Pemeringkatan Skor Min
1	0.00 – 1.66	Rendah
2	1.67 – 3.33	Sederhana
3	3.34 – 5.00	Tinggi

Sumber: Mohd Majid Konting (2009). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*.

Berdasarkan kepada Jadual 2 di atas, tahap min yang terendah dalam kajian ini ialah di antara 0.00 hingga 1.66. Manakala, skor min 1.67 hingga 3.33 diukur berada di tahap yang sederhana dan skor min 3.34 hingga 5.00 berada di tahap tertinggi bagi menentukan tahap faktor-faktor kekangan dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani di sekolah rendah ini.

DAPATAN KAJIAN

Kekangan Ibu Bapa

Jadual 3 menunjukkan analisis statistik deskriptif mengenai tahap kekangan ibu bapa dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani secara berkesan di sekolah rendah.

Jadual 3: Tahap Kekangan Ibu Bapa

Bil.	Penyataan	Tidak Setuju		Setuju		Min	Sisihan Piawai	Tahap	
		STS N (%)	TS N (%)	AS N (%)	S N (%)				
1	Pendidikan Jasmani bukan mata pelajaran peperiksaan UPSR.	21 (6.8)	74 (2.3)	91 (29.4)	63 (20.3)	61 (19.7)	3.22	1.206	Sederhana
2	Pendidikan Jasmani membuang masa pembelajaran mata pelajaran lain.	18 (5.8)	56 (18.1)	81 (26.1)	69 (22.3)	86 (27.7)	3.48	1.232	Tinggi
3	Persekitaran pembelajaran yang panas tidak kondusif.	31 (10.0)	79 (25.5)	76 (24.5)	62 (20.0)	62 (20.0)	3.15	1.280	Sederhana

4	Pakaian Pendidikan Jasmani akan kotor selepas melakukan aktiviti di padang.	45 (14.5)	68 (21.9)	62 (20.0)	64 (20.6)	71 (22.9)	3.21	1.352	Sederhana
5	Pendidikan Jasmani membazirkan tenaga anak-anak di sekolah.	36 (11.6)	71 (22.9)	59 (22.9)	64 (20.6)	80 (25.8)	3.15	1.380	Sederhana
6	Sukar menyediakan pakaian Pendidikan Jasmani anak-anak mengikut jadual kelas yang ditetapkan.	36 (11.6)	71 (22.9)	59 (18.7)	70 (22.6)	77 (24.8)	3.26	1.367	Sederhana
7	Persepsi negatif bahawa Pendidikan Jasmani hanya untuk bermain sahaja.	36 (11.6)	69 (22.3)	58 (18.7)	70 (22.6)	77 (24.8)	3.27	1.357	Sederhana
8	Anak perempuan tahun enam kurang digalakkan menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani.	37 (11.9)	73 (23.5)	66 (21.3)	54 (17.4)	80 (25.8)	3.22	1.371	Sederhana
9	Beranggapan Pendidikan Jasmani tidak menjamin masa depan anak-anak.	24 (7.4)	65 (21.0)	62 (20.0)	71 (22.9)	80 (28.4)	3.43	1.305	Tinggi
10	Pendidikan Jasmani tidak membantu dalam peperiksaan UPSR.	27 (8.7)	64 (20.6)	69 (22.3)	74 (23.9)	76 (24.5)	3.35	1.288	Tinggi
Min Keseluruhan						3.27	1.314	Sederhana	

STS=Sangat Tidak Setuju, TS=Tidak Setuju, AG=Agak Setuju, S/Setuju, SS=Sangat Setuju

Berdasarkan kepada Jadual 3, keseluruhan penyataan menunjukkan tahap min yang sederhana. Bagi penyataan “mata pelajaran Pendidikan Jasmani membuang masa pembelajaran mata pelajaran lain” ($M=3.48$, $SP=1.232$); “ibu bapa beranggapan Pendidikan Jasmani tidak menjamin masa depan anak-anak” ($M=3.43$, $SP=1.305$); “Pendidikan Jasmani tidak membantu dalam peperiksaan UPSR” ($M=3.35$, $SP=1.288$); “persepsi negatif bahawa Pendidikan Jasmani hanya untuk bermain sahaja” ($M=3.27$, $SP=1.357$); “ibu bapa sukar menyediakan pakaian Pendidikan Jasmani anak-anak mengikut jadual kelas yang ditetapkan” ($M=3.26$, $SP=1.367$); “Pendidikan Jasmani bukan mata pelajaran UPSR” ($M=3.22$, $SP=1.206$); “anak perempuan tahun enam kurang digalakkan menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani” ($M=3.22$, $SP=1.371$); “pakaian Pendidikan Jasmani akan kotor selepas melakukan aktiviti di padang” ($M=3.21$, $SP=1.352$); “persekitaran pembelajaran yang panas tidak kondusif” ($M=3.15$, $SP=1.280$) dan “Pendidikan Jasmani membazirkan tenaga anak-anak di sekolah” ($M=3.15$, $SP=1.380$).

Bagi penyataan “mata pelajaran Pendidikan Jasmani membuang masa pembelajaran mata pelajaran lain”, 76.1% responden setuju dan 23.9% responden tidak setuju. Manakala penyataan “ibu bapa beranggapan Pendidikan Jasmani tidak menjamin masa depan anak-anak”, 71.6% responden setuju dan 28.4% responden tidak setuju. Seterusnya, penyataan “Pendidikan Jasmani tidak membantu dalam peperiksaan UPSR”, 70.7% responden setuju dan 29.3% responden tidak setuju. Tahap min bagi penyataan-penyataan tersebut berada di antara 3.15 hingga 3.48. Manakala min keseluruhan kekangan ibu bapa ialah $M=3.27$, $SP=1.314$ iaitu pada tahap yang sederhana.

Kekangan Persekitaran Sekolah

Jadual 4 menunjukkan analisis statistik deskriptif mengenai tahap kekangan persekitaran sekolah dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani secara berkesan di sekolah rendah.

Jadual 4: Tahap Kekangan Persekitaran Sekolah

Bil.	Penyataan	Tidak Setuju		Setuju		Min	Sisihan Piawai	Tahap
		STS N (%)	TS N (%)	AS N (%)	S N (%)			
1	Kekurangan peralatan Pendidikan Jasmani.	2 (0.6)	9 (2.9)	39 (12.6)	61 (19.7)	199 (64.2)	4.44	.867 Tinggi
2	Peralatan Pendidikan Jasmani yang rosak tidak diganti.	5 (1.6)	10 (3.2)	28 (9.0)	63 (20.3)	204 (65.8)	4.45	.905 Tinggi
3	Kawasan padang yang sempit.	5 (1.6)	16 (5.2)	31 (10.0)	58 (18.7)	200 (64.5)	4.39	.972 Tinggi
4	Peruntukan Pendidikan Jasmani di sekolah salah dibelanjakan.	5 (1.6)	14 (4.5)	41 (13.2)	71 (22.9)	179 (57.7)	4.31	.972 Tinggi
5	Keadaan padang tidak selamat.	4 (1.3)	12 (3.9)	23 (7.4)	41 (13.2)	230 (74.2)	4.55	.886 Tinggi
6	Kekurangan kemudahan Pendidikan Jasmani di sekolah.	9 (2.9)	23 (7.4)	41 (13.2)	62 (20.0)	175 (56.5)	4.20	1.105 Tinggi
7	Kekurangan peruntukan Pendidikan Jasmani mengikut bilangan murid.	7 (2.3)	21 (6.8)	36 (11.6)	45 (14.6)	201 (64.8)	4.33	1.065 Tinggi
8	Cuaca semasa pengajaran Pendidikan Jasmani tidak menentu.	9 (2.9)	24 (7.7)	42 (13.5)	65 (21.0)	170 (54.8)	4.17	1.109 Tinggi
9	Gabungan kelas dalam pengajaran Pendidikan Jasmani tidak sesuai.	5 (1.6)	20 (6.5)	32 (10.3)	47 (15.2)	206 (66.5)	4.38	1.013 Tinggi
10	Kesesakan murid yang terlalu ramai di padang.	4 (1.3)	15 (4.8)	27 (8.7)	51 (16.5)	213 (68.7)	4.46	.933 Tinggi
Min Keseluruhan						4.37	0.983	Tinggi

STS=Sangat Tidak Setuju, TS=Tidak Setuju, AG=Agak Setuju, S=Setuju, SS=Sangat Setuju

Berdasarkan kepada Jadual 4, keseluruhan penyataan menunjukkan tahap min yang tinggi. Bagi penyataan “keadaan padang tidak selamat” ($M=4.55$, $SD=.886$); “kesesakan murid yang terlalu ramai di padang” ($M=4.46$, $SD=.933$); “peralatan Pendidikan Jasmani yang rosak tidak diganti” ($M=4.45$, $SD=.905$); “kekurangan peralatan Pendidikan Jasmani” ($M=4.44$, $SD=.867$); “kawasan padang yang sempit”; “gabungan kelas dalam pengajaran Pendidikan Jasmani tidak sesuai” ($M=4.66$, $SD=.933$); “kekurangan peruntukan Pendidikan Jasmani mengikut bilangan murid” ($M=4.33$, $SD=1.065$); “peruntukan Pendidikan Jasmani di sekolah salah dibelanjakan” ($M=4.31$, $SD=.972$); “kekurangan kemudahan Pendidikan Jasmani di sekolah” ($M=4.20$, $SD=1.105$) dan “cuaca semasa pengajaran Pendidikan Jasmani tidak menentu” ($M=4.17$, $SD=1.109$).

Bagi pernyataan “keadaan padang tidak selamat”, 94.8% responden setuju dan 5.2% responden tidak setuju. Manakala pernyataan “kesesakan murid yang terlalu ramai di padang”, 93.9% responden setuju dan 6.1% responden tidak setuju. Seterusnya, pernyataan “peralatan Pendidikan Jasmani yang rosak tidak diganti”, 95.2% responden setuju dan 4.8% responden tidak setuju. Tahap min bagi pernyataan-pernyataan tersebut berada di antara 4.17 hingga 4.55. Manakala min keseluruhan ialah $M=4.37$, $SP=0.983$ iaitu pada tahap yang tinggi.

Ujian-t “Independent-Samples T Test”

Jadual 5 pula menunjukkan keputusan analisis statistic ujian-t “Independent-Sampel T-Test” tentang perbezaan antara kekangan ibubapa dan persekitaran sekolah dalam pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani di sekolah rendah.

Jadual 5: Perbezaan antara kekangan ibu bapa dan persekitaran sekolah.

Kekangan Interpersonal	N	Min	Sisihan Piawai	df	T	Sig.
Ibu bapa	310	3.27	1.277	308	-.073	.242
Persekutaran Sekolah	310	4.37	.964			

Berdasarkan kepada Jadual 5, tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara kekangan ibu bapa ($M = 3.27$, $SP = 1.277$) dan kekangan persekitaran sekolah ($M = 4.37$, $SP = .964$), $t = -.073$, $p > 0.05$. Dapatkan min kekangan ibu bapa ialah 3.27 dan kekangan persekitaran sekolah ialah 4.37. Ini menunjukkan kekangan persekitaran sekolah memperoleh skor inferensi yang lebih tinggi daripada kekangan ibu bapa.

Pekali Kolerasi “Pearson Product-Moment”

Jadual 6 menunjukkan keputusan statistic kolerasi “Pearson Product-Moment” tentang hubungan antara kekangan ibu bapa dan persekitaran sekolah.

Jadual 6: Hubungan antara kekangan ibu bapa dan persekitaran sekolah

Sumber	Min Kekangan Ibu Bapa	Min Kekangan Persekutaran Sekolah
Min Kekangan Ibu Bapa	“Pearson Correlation”	1
	“Sig. (2-tailed)”	.541*
Min Kekangan Persekutaran Sekolah	“Pearson Correlation”	.541*
	“Sig. (2-tailed)”	1
P < 0.05		

Berdasarkan kepada Jadual 6, kolerasi antara kekangan ibu bapa dan kekangan persekitaran adalah tinggi dengan nilai $r = 0.541$. Kolerasi tersebut adalah signifikan kerana kurang daripada 0.05. Ini bermakna, masih terdapat hubungan antara kekangan ibu bapa dan kekangan persekitaran sekolah walaupun pada peringkat sederhana.

PERBINCANGAN

a) Pendidikan Jasmani Bukan Mata Pelajaran Peperiksaan UPSR

Dalam satu tinjauan yang dilakukan oleh Bahagian Sekolah-Sekolah, Kementerian Pendidikan Malaysia mendapati perlaksanaan Pendidikan Jasmani di sekolah rendah boleh dikatakan tidak menggalakkan atau tidak mendapat sepenuh sokongan daripada ibu bapa (Norma, 2004). Seramai 40.0% responden bersetuju, manakala 9.1% responden tidak bersetuju. Ini membuktikan, terdapat ibu bapa yang ‘malas’ untuk melibatkan diri dalam aktiviti fizikal bersama anak-anak, apakah lagi untuk merancang program-program yang berfaedah. Pendapat ini disokong oleh Zulkafli (1997) di mana, antara alasan ibu bapa untuk tidak bergiat dalam aktiviti sukan ialah aktiviti Pendidikan Jasmani hanya membuang masa anak-anak, terlalu banyak kerja sekolah yang perlu disiapkan oleh mereka dan terdapat juga ibu bapa yang merasakan pelaksanaan mata pelajaran Pendidikan Jasmani ini langsung tidak ada kena mengena dengan peperiksaan UPSR. Selain itu, ibu bapa yang mempunyai fikiran negatif ini adalah kerana sistem

pendidikan negara yang hanya menitik beratkan peperiksaan sahaja. Pandangan ini dipersetujui oleh Yusof (1983) menyatakan bahawa, sistem pendidikan negara perlu berubah dengan penambahbaikan dari sudut mata pelajaran teras. Ini termasuklah mata pelajaran Pendidikan Jasmani yang dianggap tidak memberi sumbangan langsung kepada peperiksaan UPSR.

b) Pendidikan Jasmani Membuang Masa Pembelajaran Mata Pelajaran Lain

Sesetengah ibu bapa beranggapan mata pelajaran Pendidikan Jasmani hanya membuang masa di sekolah sedangkan kepentingan Pendidikan Jasmani itu penting dalam meningkatkan kecerdasan anak mereka di sekolah. Seramai 50.0% responden bersetuju, manakala 23.9% responden tidak bersetuju. Ibu bapa boleh memilih sekolah swasta yang tidak mempunyai mata pelajaran Pendidikan Jasmani di sekolah sekitar mereka mampu. Ibu bapa tidak sepatutnya menggunakan istilah membuang masa di sekolah kerana mata pelajaran Pendidikan Jasmani juga mempunyai kesinambungan beberapa topik dari mata pelajaran lain. Sebagai contoh, mata pelajaran Pendidikan Islam mengajar mengenai pendidikan seks, begitu juga isi kandungan Pendidikan Jasmani. Pandangan ini disokong oleh Hultzman (1993) yang mengatakan bahawa, murid yang mempunyai kemahiran dalam Pendidikan Jasmani sudah pastinya akan lebih memahami dan menguasai topik-topik yang diajar dalam mata pelajaran Sains dan Matematik. Mata pelajaran Sains mempunyai topik yang sama iaitu sistem tubuh badan manusia seperti di dalam isi kandungan mata pelajaran Pendidikan Jasmani. Manakala, pemikiran yang pantas dalam pergerakan akan menyebabkan murid boleh menyelesaikan masalah seperti dalam mata pelajaran Matematik. Adalah disarankan supaya Kementerian Pelajaran Malaysia dapat menggunakan pakar-pakar bidang Pendidikan Jasmani di sekolah untuk menyediakan soalan-soalan dan markah tersebut dikira sebagai tambahan dalam menentukan gred murid dan sekolah. Cadangan ini disokong oleh Muhammad Nor (1990) yang memberi pendapat bahawa peperiksaan akan medorong ibu bapa supaya mengambil berat terhadap mata pelajaran Pendidikan Jasmani dan guru-guru mata pelajaran lain turut membantu dalam menjayakan mata pelajaran tersebut.

c) Persekutaran Pembelajaran Yang Panas Kurang Kondusif

Tiada persekitaran padang yang sejuk melainkan aktiviti Pendidikan Jasmani dijalankan di dalam dewan ataupun cuaca pada hari tersebut hujan. Pun begitu, tidak semua sekolah mempunyai kemudahan dewan tertutup untuk mengelakkan daripada cuaca yang panas. Seterusnya, seramai 40.0% responden bersetuju, manakala 35.5% responden tidak bersetuju. Murid-murid terpaksa menerima keadaan cuaca yang agak panas sekitar mereka pelajaran Pendidikan Jasmani dijalankan pada jam 9.00 ke atas. Kebiasaannya, jadual Pendidikan Jasmani akan diletakkan pada waktu pagi iaitu waktu pertama atau kedua persekolahan. Pandangan ini disokong oleh Quek dan Steven (1994) yang mengatakan, terdapat sebilangan ibu bapa yang melarang anak mereka daripada menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani di bawah cuaca yang agak panas terik dengan alasan kulit anak mereka akan menjadi gelap, kesihatan anak akan terganggu, anak akan menggunakan tenaga yang banyak dan anak akan mengeluarkan banyak peluh dan melekat pada pakaian. Ibu bapa seharusnya bersikap terbuka untuk menerima keadaan cuaca yang panas di padang. Pandangan ini disokong oleh Sherman et al. (2008) yang mengatakan bahawa, guru Pendidikan Jasmani perlu memberi motivasi kepada murid untuk meneruskan aktiviti walaupun di bawah cuaca yang agak panas.

d) Pakaian Pendidikan Jasmani Akan Kotor Selepas Melakukan Aktiviti Di Padang

Pakaian Pendidikan Jasmani akan kotor selepas aktiviti Pendidikan Jasmani dijalankan di padang. Namun, ada juga pakaian murid yang kotor sebelum aktiviti dijalankan. Murid yang mempunyai pakaian Pendidikan Jasmani yang kotor adalah merupakan murid yang aktif dan bersungguh-sungguh ketika melakukan aktiviti yang dikendalikan oleh guru. Berikut itu, seramai 43.5% responden bersetuju, manakala 36.4% responden tidak bersetuju. Ibu bapa seharusnya menerima keadaan ini, dan ia tidak sepatutnya menjadi punca kekangan yang menyebabkan ibu bapa tidak membenarkan anak mereka menyertai Pendidikan Jasmani di sekolah. Pandangan ini disokong oleh Mustafa (2000) yang mengatakan, pakaian Pendidikan Jasmani yang kotor membawa maksud murid tersebut bersungguh-sungguh sewaktu melakukan aktiviti Pendidikan Jasmani di padang. Ibu bapa perlu peka dengan keadaan sedemikian dan perlu memberi nasihat kepada anak-anak supaya jangan sengaja mengotorkan pakaian Pendidikan Jasmani. Masalah sengaja mengotorkan pakaian Pendidikan Jasmani ini berlaku apabila murid bermain di kawasan lopak air yang berlelah dan tergelincir. Pandangan ini disokong oleh Ramli (1999), kerana bukan perkara mudah seorang guru untuk mengawasi 40 orang murid di padang dalam satu masa yang sama.

e) Pendidikan Jasmani Membazirkan Tenaga Anak-Anak Di Sekolah

Ramai ibu bapa yang menganggap tenaga anak mereka tidak perlu dibazirkan dengan perkara yang tidak faedah. Namun, Pendidikan Jasmani bukanlah mata pelajaran yang tidak berfaedah malah amat penting untuk anak-anak melepaskan tekanan di sekolah. Penyataan bahawa aktiviti Pendidikan Jasmani hanya membazirkan tenaga

hanyalah daripada ibu bapa yang terlalu mementingkan mata pelajaran teras sahaja. Selanjutnya, 46.4% responden bersetuju, manakala 34.5% responden tidak bersetuju. Ibu bapa yang merasakan tenaga anak-anak tidak perlu dibazirkan untuk mata pelajaran yang kurang penting seperti mata pelajaran Pendidikan Jasmani dan perlu digunakan untuk mata pelajaran lain di dalam kelas. Pandangan ini disokong oleh Abd. Rahim (2001) yang berpendapat, terdapat ibu bapa yang menganggap anak-anak mereka hanya suka bersukan, malah sewaktu di luar waktu persekolahan iaitu waktu tengah hari pun mereka akan beriadah bersama rakan-rakan. Oleh itu, tambahan Abd. Rahim (2001), tenaga untuk bersukan sudah pastinya boleh digunakan di luar waktu persekolahan. Anggapan ini perlu diperbetulkan kerana mata pelajaran Pendidikan Jasmani adalah mata pelajaran yang diajar secara formal dan perlu diajar dengan kaedah yang betul. Pandangan ini disokong oleh Zulkafli (1997) yang berpendapat bahawa, ibu bapa seharusnya berfikiran panjang untuk memberikan yang terbaik untuk anak-anak terutamanya dalam aspek jasmani, emosi, rohani, intelek dan sosial di sekolah.

f) Sukar Menyediakan Pakaian Pendidikan Jasmani Anak-Anak Mengikut Jadual Kelas Yang Ditetapkan

Menyediakan pakaian Pendidikan Jasmani untuk anak-anak bukanlah satu perkara yang sukar. Dengan hanya mengeluarkan sedikit wang, ibu bapa sudah pasti boleh membeli pakaian Pendidikan Jasmani di bilik koperasi sekolah. Selain itu, seramai 47.4% responden bersetuju, manakala 34.5% responden tidak bersetuju. Perkara ini amat berbeza dengan keluarga yang tinggal di kawasan pedalaman. Kebanyakan mereka tidak mampu dan mengharapkan ihsan daripada sekolah untuk membekalkan pakaian dan sesetengah sekolah membenarkan murid memakai pakaian Pendidikan Jasmani mengikut cita rasa sendiri. Malah, ada segelintir murid yang sengaja melanggar peraturan sekolah dengan memakai pakaian rasmi sekolah ketika melakukan aktiviti Pendidikan Jasmani di padang walaupun telah menerima teguran daripada guru Pendidikan Jasmani. Pandangan ini disokong oleh Zulkafli (1997) yang mengatakan bahawa, terdapat murid yang melanggar peraturan dengan bermain di padang dengan memakai pakaian rasmi sekolah walaupun dilarang oleh guru yang mengajar pada waktu tersebut. Manakala, lain pula situasi murid yang tinggal di bandar dan di luar bandar. Ibu bapa mempunyai masalah untuk mengingatkan anak-anak untuk memakai pakaian Pendidikan Jasmani mengikut jadual yang ditetapkan. Meskipun, anak-anak mereka terdiri daripada murid Tahun 6, sikap acuh tak acuh terhadap jadual sering kali mengundang masalah kepada mata pelajaran Pendidikan Jasmani. Namun, di sebalik kelekaan ibu bapa, terdapat juga ibu bapa yang sengaja membiarkan anak-anak menguruskan jadual persekolahan sendiri. Pandangan tersebut disokong oleh Hultsman (1993) yang berpendapat, ibu bapa kini terlalu mengharapkan anak-anak yang sudah menjangkau usia 12 tahun untuk menguruskan diri sendiri.

g) Persepsi Negatif Bahawa Pendidikan Jasmani Hanya Untuk Bermain Sahaja

Ramai ibu bapa di bandar maupun di luar bandar yang tidak suka bersukan mempunyai persepsi bahawa Pendidikan Jasmani hanya untuk bermain sahaja. Seramai 47.4% responden bersetuju, manakala 33.9% responden tidak bersetuju. Terdapat ibu bapa murid di sekolah tidak menghormati guru Pendidikan Jasmani dengan melabelkan guru Pendidikan Jasmani tidak mempunyai kelulusan dan kualiti guru Pendidikan Jasmani lebih rendah berbanding dengan guru-guru yang lain. Kenyataan ini amat menyakitkan hati seolah-olah ibu bapa tersebut mempunyai pendidikan yang tinggi dalam bidang pendidikan. Padangan ini disokong oleh Aindun (1998) bahawa, sebilangan ibu bapa berpendapat kelulusan guru Pendidikan Jasmani boleh disamakan dengan mahasiswa yang berkelulusan lulus ‘cukup-cukup makan’ di peringkat SPM, STPM maupun diploma. Sebilangan ibu bapa juga beranggapan bahawa mahasiswa yang mampu lari dengan pantas di padang bermakna, dialah yang mampu memperoleh ijazah kelas pertama. Pandangan tersebut disokong oleh Muhammad Nor (1990) yang memberi penyataan bahawa, segelintir ibu bapa tidak memahami isi kandungan yang terkandung dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani.

h) Anak Perempuan Tahun 6 Kurang Digalakkan Menyertai Aktiviti Pendidikan Jasmani

Murid perempuan yang sudah mencapai perubahan akil baligh sudah pasti ada batasnya dalam pergaulan dan pergerakan tubuh badan. Anak perempuan yang tidak digalakkan menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani akan menyebabkan gangguan dalam ses sebuah kumpulan pembelajaran. Seramai 43.2% responden bersetuju, manakala 35.4% responden tidak bersetuju. Untuk mengatasi masalah ini, murid perempuan hendaklah sentiasa menutup aurat dan memakai pakaian yang sedikit longgar. Pandangan ini disokong oleh Sherman et al. (2008) bahawa, berpakaian longgar bukan bererti harus memakai jubah, telekung atau berpakaian besar seperti penyanyi “*hip hop*”, malah ia bermaksud memakai pakaian yang agak labuh dan selesa dalam melakukan pergerakan yang pantas. Selain daripada itu, ibu bapa berasa kuwatir sekiranya anak didatangi darah haid ketika melakukan aktiviti. Ini sudah pastinya akan memalukan anak tersebut di kalangan rakan lelaki maupun perempuan. Selanjutnya, anak perempuan yang telah mempunyai perubahan fizikal, mereka berasa kurang selesa sekiranya guru yang mengajar ialah seorang guru lelaki. Disebabkan itu juga, ibu bapa tidak menggalakkan anak perempuan untuk diajar aktiviti fizikal oleh guru Pendidikan Jasmani lelaki. Mereka kurang selesa dan merasa tidak selamat sekiranya terdapat sentuhan guru tersebut dalam mengajar menggunakan kaedah tunjuk cara. Pandangan ini disokong oleh Mustafa (2000) bahawa perkara ini perlu

diambil tindakan oleh pentadbir dan guru Pendidikan Jasmani itu sendiri supaya tidak menyentuh mana-mana bahagian badan murid perempuan sama ada berlapik ataupun tidak berlapik.

i) Beranggapan Pendidikan Jasmani Tidak Menjamin Masa Depan Anak-Anak

Semua pembelajaran di sekolah mahupun universiti mempunyai peluang kerjaya masing-masing. Begitu juga lulusan Pendidikan Jasmani yang boleh mengembangkan bakat untuk menjadi guru, pensyarah institut pendidikan guru, pensyarah universiti, pengurus sukan, jurulatih dan semua kementerian di Malaysia yang memerlukan lulusan Pendidikan Jasmani atau Sains Sukan. Seramai 51.3% responden bersetuju, manakala 28.4% responden tidak bersetuju. Murid yang ingin melanjutkan pelajaran Pendidikan Jasmani di universiti boleh juga meneruskan pengajian hingga ke peringkat doktor falsafah di dalam negara mahupun di luar negara. Ibu bapa yang menganggap Pendidikan Jasmani tidak menjamin masa depan anak-anak adalah satu anggapan yang tidak tepat kerana mereka pasti beranggapan Pendidikan Jasmani adalah jurusan yang hanya bermain dan berjemur panas di tengah padang. Pandangan ini disokong oleh Abd. Rahim (2001) bahawa, pemikiran ibu bapa yang cetek inilah yang meruntuhkan masa depan anak-anak yang berminat dengan mata pelajaran Pendidikan Jasmani.

j) Prestasi Cemerlang Dalam Pendidikan Jasmani Tidak Membantu Dalam Peperiksaan UPSR.

Pendapat prestasi cemerlang dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani tidak dapat membantu dalam peperiksaan UPSR sebenarnya amat “klise” sekali di mata ibu bapa. Ini kerana semua bidang pendidikan amat membantu dalam menjayakan mata pelajaran-mata pelajaran teras. Seramai 48.4% responden, manakala 29.3% responden tidak bersetuju. Murid Tahun 6 yang mempunyai prestasi cemerlang dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani boleh diserapkan untuk mewakili sekolah dalam bidang sukan. Guru Pendidikan Jasmani berhak memilih sesiapa sahaja yang berkelayakan untuk mewakili sekolah dalam bidang sukan tertentu. Pandangan ini disokong oleh Mustafa (2000) kerana kebiasaannya, guru Pendidikan Jasmani adalah merupakan salah seorang guru yang bertanggungjawab untuk memilih bakat murid untuk mewakili sekolah dalam pelbagai sukan di peringkat daerah, negeri dan kebangsaan. Daripada mata pelajaran inilah, murid-murid terutamanya murid Tahun 6 boleh mempertunjukkan bakat yang terpendam untuk diketengahkan. Prestasi yang cemerlang dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani juga boleh memberikan kredit yang tinggi kepada murid-murid Tahun 6 untuk dipilih ke sekolah berasrama penuh.

Kekangan Persekutaran Sekolah

a) Kekurangan Peralatan Pendidikan Jasmani

Pertambahan murid yang ramai di sekolah menyebabkan kekurangan peralatan Pendidikan Jasmani yang boleh digunakan. Seramai 83.9% responden bersetuju, manakala 3.5% responden tidak bersetuju. Masalah ini sebenarnya adalah berpunca daripada penjadualan yang diuruskan oleh pentadbir sekolah. Pandangan ini disokong oleh Wankel (1988), sekiranya waktu penjadualan Pendidikan Jasmani tidak dijalankan dalam satu masa yang sama, masalah kekurangan alatan ini dapat diatasi. Selanjutnya, pentadbir di sekolah memberi alasan kekurangan guru yang berminat mengajar mata pelajaran Pendidikan Jasmani menyebabkan bebanan mengajar terpaksa diberikan terhadap guru Pendidikan Jasmani untuk mengajar 2 kelas dalam satu masa yang sama (Sakhiyyah, 2004). Ini menyebabkan sebilangan murid tidak dapat menggunakan alatan dan terpaksa berkongsi. Selain daripada itu, kekurangan peralatan Pendidikan Jasmani di sekolah berpunca daripada kecurian alatan atau alatan Pendidikan Jasmani yang dipinjam dari guru mata pelajaran lain tidak dipulangkan. Ini membawa masalah besar kepada murid-murid yang ingin menggunakan alatan tersebut. Pandangan ini disokong oleh Muhammad Nor (1980) mengenai kecurian alatan, guru Pendidikan Jasmani yang memegang kunci bilik Pendidikan Jasmani hendaklah sentiasa menutup pintu selepas tamat waktu pembelajaran Pendidikan Jasmani di padang.

b) Peralatan Pendidikan Jasmani Yang Rosak Tidak Diganti

Bagi aktiviti yang melibatkan penggunaan alatan Pendidikan Jasmani, guru harus memastikan peralatan Pendidikan Jasmani yang digunakan adalah sentiasa selamat. Seramai 86.1% responden bersetuju, manakala 4.8% responden tidak bersetuju. Semua peralatan Pendidikan Jasmani haruslah dalam keadaan baik, bersih dan selamat digunakan oleh semua murid. Pandangan ini disokong oleh Dunn (1988) bahawa, keadaan peralatan Pendidikan Jasmani mesti diselia oleh guru setiap hari. Risiko kecederaan di padang sering terjadi apabila guru tidak memeriksa peralatan yang digunakan oleh murid. Pandangan ini selaras dengan pandangan Salman (1997) bahawa, risiko kecederaan dalam Pendidikan Jasmani akan meningkat jika guru gagal memilih aktiviti yang sesuaian dengan peralatan yang digunakan berdasarkan umur, saiz dan tahap keupayaan atau kemahiran murid. Setiap peralatan yang rosak perlulah diganti dengan segera agar murid-murid dapat menggunakan dengan selamat. Penyataan tersebut

disokong oleh Yusof (1983) bahawa, peralatan yang rosak tidak harus disimpan di dalam bilik Pendidikan Jasmani kerana murid mungkin menggunakan peralatan tersebut tanpa pengetahuan guru.

c) Kawasan Padang Yang Sempit

Kawasan padang yang sempit akan menyukarkan aktiviti untuk dilaksanakan. Banyak faktor yang menyebabkan kawasan padang menjadi sempit. Antaranya ialah pembinaan bangunan sekolah yang baru, banyak kelas melakukan aktiviti Pendidikan Jasmani dalam satu masa yang sama, terdapat kawasan padang yang bahaya seperti bonggol dan lopak kecil, tanah tidak rata, rumput tidak tumbuh dengan baik dan kawasan yang berbatu. Seterusnya, seramai 83.2% responden bersetuju, manakala 6.8% responden tidak bersetuju. Pihak sekolah seharusnya memikirkan bagaimana untuk mengatasi masalah ini. Terdapat padang sekolah yang terlalu kecil, hanya sebesar padang futsal sahaja dan terdapat sekolah yang langsung tidak mempunyai padang. Pandangan ini disokong oleh Carney dan Howells (2014) bahawa, keadaan ini menyekat kebebasan guru dan murid untuk melakukan aktiviti pengajaran dan pembelajaran. Keadaan padang yang sempit juga menyukarkan pergerakan murid untuk belajar permainan bola sepak, softbol dan hoki yang memerlukan keluasan padang yang agak besar seumpamanya. Sekiranya perkara ini terjadi, bola yang sedang direbut oleh murid ketika beraksi di padang, berkemungkinan akan terkeluar dari zon selamat.

d) Peruntukan Pendidikan Jasmani Salah Dibelanjakan

Peruntukan yang dibekalkan oleh jabatan adalah mengikut jumlah bilangan murid. Seramai 80.6% responden bersetuju, manakala 6.1% responden tidak bersetuju. Sekiranya peralatan tidak mencukupi di sekolah, maka peruntukan yang disalurkan harus digunakan dengan sebaik-baiknya. Pandangan ini disokong oleh Ang (1998) bahawa, salah satu punca peruntukan Pendidikan Jasmani salah dibelanjakan ialah disebabkan oleh kuasa pentadbiran yang bebas membeli perkara lain yang langsung tiada kaitan dengan mata pelajaran Pendidikan Jasmani. Sebagai contoh, peruntukan sukan tahunan adalah daripada duit kurikulum dan bukannya Pendidikan Jasmani. Akan tetapi, pentadbir yang telah mempunyai perancangan kurikulum lain telah salah menggunakan duit tersebut. Disebabkan itu, peruntukan Pendidikan Jasmani menjadi mangsa dan barang yang ditulis di dalam stok adalah palsu untuk menutup kesalahan. Pandangan ini disokong oleh Mohd Saufi (1999) bahawa, penyelewengan peruntukan sebegini sering berlaku di sekolah-sekolah luar bandar. Selanjutnya, peruntukan Pendidikan Jasmani yang salah dibelanjakan adalah disebabkan oleh setiausaha panitia Pendidikan Jasmani itu sendiri. Sebagai contoh, setiausaha panitia akan bertanya kepada semua guru Pendidikan Jasmani, apakah peralatan yang ingin dibeli oleh mereka. Ini menyebabkan permintaan daripada semua guru tersebut melebihi sasaran perbelanjaan. Selain itu, guru-guru mata pelajaran lain yang memesan peralatan yang diperlukan untuk dibeli juga sering mendatangkan masalah. Pandangan tersebut disokong oleh Mat Aris (1994) bahawa, sebilangan daripada mereka terus memesan ke kedai dan pengurus kedai terus menghantar peralatan ke sekolah bersama invois tanpa pengetahuan ketua atau setiausaha panitia Pendidikan Jasmani.

e) Keadaan Padang Tidak Selamat

Sebagaimana yang diketahui, Pendidikan Jasmani melibatkan aktiviti fizikal yang berisiko berlakunya kecederaan jika guru gagal untuk mengambil langkah keselamatan ke atas murid-murid. Seramai 87.4% responden bersetuju, manakala 5.2% responden tidak bersetuju. Kefahaman berkenaan keselamatan dalam pendidikan jasmani amat penting bagi mencegah berlakunya kecederaan terhadap murid melalui cara pengajaran atau latihan yang lebih baik. Padangan ini disokong oleh Ang (1998) yang menyatakan, guru perlu melindungi keselamatan murid-murid di padang dan sentiasa memeriksa keadaan padang terutamanya selepas waktu hujan. Setiap guru Pendidikan Jasmani seharusnya mempunyai panduan am yang boleh dilaksanakan bagi mengurangkan risiko berlakunya kemalangan di padang. Ia termasuk meratakan permukaan padang yang berbonggol dan berlubang. Pandangan tersebut disokong oleh Wankel (1998) bahawa, kecederaan semasa proses pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani sering berlaku disebabkan guru tidak mempunyai pengetahuan dalam menganani masalah keadaan padang yang tidak selamat.

f) Kekurangan Kemudahan Pendidikan Jasmani Di Sekolah

Banyak kemudahan yang diperlukan oleh mata pelajaran Pendidikan Jasmani termasuk bilik mandi dan bilik persalinan. Namun, disebabkan kekangan kemudahan-kemudahan tersebut, murid-murid masih boleh mandi dan menukar pakaian di dalam tandas. Berikut itu, seramai 76.5% responden bersetuju, manakala 10.3% responden tidak bersetuju. Tiada halangan yang perlu dikhuatiri oleh murid-murid tahun enam untuk melakukan aktiviti Pendidikan Jasmani di padang. Selain itu, kemudahan-kemudahan yang mampu disediakan oleh pihak sekolah adalah seperti padang, peralatan, tandas, astaka dan tiang gol. Pandangan ini disokong oleh Coakley (1998) bahawa, pelbagai kemudahan tersebut adalah inisiatif daripada kementerian yang menggalakkan murid menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani di sekolah.

g) Kekurangan Peruntukan Pendidikan Jasmani Mengikut Bilangan Murid

Kekangan kekurangan peruntukan mengikut jumlah bilangan murid bukanlah menjadi perkara baharu dalam semua mata pelajaran di sekolah. Selanjutnya, seramai 79.4% responden bersetuju, manakala 9.1% responden tidak bersetuju. Masalah mata pelajaran Pendidikan Jasmani berubah setiap tahun mengikut peredaran zaman. Peruntukan panitia biasanya tidak boleh dihabiskan dalam tahun yang sama kerana ia perlu disimpan sedikit untuk pembelian awal tahun hadapan. Ini sebabkan peruntukan akan sampai lewat mengikut kelulusan jabatan. Pandangan ini disokong oleh Coakley (1998) bahawa, sekiranya guru Pendidikan Jasmani mahu membeli peralatan Pendidikan Jasmani yang baharu, baki peruntukan tahun lepas masih lagi boleh digunakan. Masalah juga berlaku sekiranya bilangan murid bertambah pada tahun tersebut. Ini menyebabkan peralatan yang rosak tidak dapat diganti semuanya dengan baki peruntukan yang ada. Selain itu, antara kekangan kekurangan peruntukan Pendidikan Jasmani ialah disebabkan ketua kerani sekolah tidak meluluskan permohonan tersebut. Guru Pendidikan Jasmani perlu bijak dalam mengatur dan merancang perbelanjaan panitia. Sebagai contoh, bagi sekolah yang kekurangan peralatan, guru Pendidikan Jasmani boleh menggunakan kaedah perkongsian peralatan iaitu aktiviti di dalam kumpulan. Pandangan ini selari dengan pandangan Dunn (1988) bahawa, kebijaksanaan guru Pendidikan Jasmani amat diperlukan untuk mengatasi masalah kekurangan peruntukan yang disalurkan.

h) Cuaca Semasa Pengajaran Pendidikan Jasmani Tidak Menentu

Cuaca memainkan peranan yang penting dalam pengajaran Pendidikan Jasmani sama ada pengajaran tersebut dapat dijalankan ataupun tidak. Seramai 75.8% responden bersetuju, manakala 10.9% responden tidak bersetuju. Sekiranya hari hujan, walaupun hanya gerimis, murid-murid tidak dibenarkan berada di padang untuk melakukan aktiviti. Ini kerana kilat, petir, mahupun hujan akan mengundang bahaya dan boleh mengakibatkan penyakit demam dan selesema. Pandangan tersebut disokong oleh Yusof (1983) iaitu, guru Pendidikan Jasmani perlu kreatif untuk menjalankan aktiviti ketika hujan turun. Antaranya ialah sekiranya sekolah tersebut mempunyai dewan, murid boleh dibawa ke dewan dan melakukan aktiviti. Aktiviti di dalam dewan tidaklah perlu terlalu berat seperti bermain bola sepak, futsal, bola jaring, bola baling ataupun hoki. Ini kerana keadaan dewan semestinya tidak mempunyai kawasan yang luas seperti di padang. Selain daripada itu, terdapat juga guru Pendidikan Jasmani yang menggantikan mata pelajaran Pendidikan Jasmani kepada mata pelajaran Pendidikan Kesihatan. Perkara ini boleh dilakukan sekiranya guru Pendidikan Jasmani di sesebuah kelas adalah sama dengan guru yang mengajar mata pelajaran Pendidikan Kesihatan. Pandangan ini disokong oleh Pugsley, Coffey dan Delamont (1996) bahawa, sekiranya hujan turun dengan lebat di padang, guru juga boleh membuat aktiviti senaman ringan di dalam kelas. Senaman ringan ini bertujuan meregangkan sedikit otot anggota badan dan pada masa yang sama tidak melupakan bahawa waktu tersebut adalah waktu Pendidikan Jasmani.

i) Gabungan Kelas Dalam Pengajaran Pendidikan Jasmani Tidak Sesuai

Kekurangan guru opsyen Pendidikan Jasmani dan keengganan guru opsyen lain untuk mengajar Pendidikan Jasmani menyebabkan gabungan kelas terpaksa berlaku. Ini menyebabkan kesesakan murid terlalu ramai di padang. Seramai 81.7% responden bersetuju, manakala 8.1% responden tidak bersetuju. Gabungan kelas bererti seorang guru mengajar dua kelas dalam masa yang sama. Ini amat membebangkan guru Pendidikan Jasmani tersebut kerana bukan mudah untuk mengawal murid yang dianggarkan 70 hingga 80 orang murid dalam sesebuah sesi pengajaran dan pembelajaran. Pandangan ini disokong oleh Carney dan Howells (2014) bahawa, gabungan kelas untuk mengasingkan jantina murid adalah sesuai sekiranya sekolah mengalami kekurangan guru Pendidikan Jasmani tetapi perkara tersebut boleh diatasi sekiranya 2 orang guru yang berlainan jantina mengajar di waktu yang sama. Cadangan ini lebih sesuai kerana sistem penjadualan mudah untuk disusun oleh pentadbir. Selain itu, gabungan kelas melakukan aktiviti bersama akan menyebabkan pergaduhan dan pertelingkahan kecil sering berlaku kerana pertandingan sering diadakan di antara kelas. Pandangan ini disokong oleh Mohar (2011) bahawa, gabungan kelas tidak dapat menyelesaikan masalah dalam pengajaran sebaliknya memberi impak yang besar kepada guru Pendidikan Jasmani kerana kepenatan dan terpaksa mengeluarkan suara yang kuat untuk mengajar ramai murid dalam satu masa yang sama di padang.

j) Kesesakan Murid Yang Terlalu Ramai Di Padang

Kesesakan murid yang terlalu ramai di padang menyukarkan pengajaran dan pembelajaran berlaku. Seramai 85.2% responden bersetuju, manakala 6.1% responden tidak bersetuju. Kesesakan murid di padang adalah salah satu punca kekangan persekitaran di sekolah. Menurut Ang (1998), ini disebabkan kekurangan peralatan dan pentadbir terpaksa menggabungkan kelas, waktu pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani dilakukan pada waktu pertama sahaja, padang terlalu sempit disebabkan pembinaan bangunan baru, pendaftaran murid pada tahun tertentu terlalu ramai dan waktu kokurikulum terpaksa dijalankan pada waktu pagi bagi sekolah yang mempunyai sistem dua sesi. Namun, punca yang paling ketara ialah latihan permainan kokurikulum dijalankan pada waktu pagi. Ini sudah

semestinya mengganggu proses pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani. Pandangan ini disokong oleh Mohd Saufi (1999) yang berpendapat, pentadbir di beberapa buah sekolah membenarkan waktu pembelajaran Pendidikan Jasmani diganggu sementara demi latihan kokurikulum dengan alasan untuk meningkatkan prestasi permainan pasukan sekolah.

Perbezaan Antara Faktor Kekangan Ibu Bapa Dan Faktor Kekangan Persekutaran Sekolah

Skor menunjukkan tidak terdapat perbezaan yang signifikan antara kekangan ibu bapa ($M = 3.27$, $SP = 1.277$) dan kekangan persekitaran sekolah ($M = 4.37$, $SP = .964$), $t = -.073$, $p > 0.05$. Dapatkan min kekangan ibu bapa ialah 3.27 dan kekangan persekitaran sekolah ialah 4.37. Ini menunjukkan kekangan persekitaran sekolah memperoleh skor inferensi yang lebih tinggi daripada kekangan ibu bapa. Walaupun kedua-dua pembolehubah tersebut mempunyai min yang berbeza namun tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan.

Hubungan Antara Kekangan Ibu Bapa Dan Persekutaran Sekolah

Selain itu, hubungan antara kekangan ibu bapa dan persekitaran murid ialah hubungan antara individu luaran dan keadaan sekeling yang mampu mempengaruhi suasana pengajaran dan pembelajaran di sekolah. Hubungan ini dibina bagi mengatasi masalah yang terkandung dalam pelaksanaan Pendidikan Jasmani supaya ia dapat dijalankan dengan baik dan berkesan. Pendapat ini disokong oleh Norimah (2008) bahawa, hubungan ibu bapa dan persekitaran sekolah dapat diatasi, sekiranya ibu bapa bersetuju membantu keadaan persekitaran sekolah yang serba kekurangan disebabkan pertambahan murid yang ramai saban tahun. Hubungan kolerasi antara kekangan psikologi murid dan kekangan sosiologi murid adalah tinggi dengan nilai $r = 0.541$. Kolerasi tersebut adalah signifikan kerana kurang daripada 0.05. Ini bermakna, hubungan antara kekangan ibu bapa dan kekangan persekitaran sekolah adalah sederhana. Dapatkan ini menunjukkan ibu bapa dan persekitaran sekolah sangat berkait rapat yang menyebabkan pelaksanaan pengajaran Pendidikan Jasmani tidak dapat dijalankan dengan berkesan. Pendapat ini disokong oleh Norimah (2008) yang berpendapat bahawa, ibu bapa yang perlu memahami keadaan persekitaran sekolah ketika pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani dijalankan.

Cadangan Mengatasi Kekangan Ibu Bapa

Dalam pada masa yang sama, sekiranya terdapat ibu bapa yang enggan membenarkan anak-anak mengikuti pembelajaran Pendidikan Jasmani juga boleh diambil tindakan. Ini kerana ramai ibu bapa yang memberi alasan seperti pencapaian cemerlang dalam Pendidikan Jasmani tidak akan membanggakan keluarga. Penyataan tersebut sememangnya betul tetapi bakat yang ditunjukkan dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani boleh diketengahkan di bidang sukan dan kokurikulum. Keadaan persekitaran pembelajaran yang panas kurang kondusif bukanlah satu isu yang besar kerana ibu bapa harus sedar tidak ada padang yang sentiasa redup dan mendung. Mengenai pakaian Pendidikan Jasmani akan kotor selepas melakukan aktiviti di padang, perkara ini boleh diatasi dengan murid membawa sepasang lagi pakaian untuk menyalin pakaian selepas melakukan aktiviti Pendidikan Jasmani.

Seterusnya, penyataan mengenai ibu bapa terpaksa menyediakan pakaian Pendidikan Jasmani mengikut jadual kelas yang ditetapkan adalah merupakan satu kewajipan ibu bapa mengambil berat perihal anak-anak di sekolah. Persepsi negatif bahawa mata pelajaran Pendidikan Jasmani hanya untuk bermain sahaja hanyalah di fikiran ibu bapa tetapi hakikatnya ia adalah satu proses pengajaran dan pembelajaran yang berjalan secara berterusan. Selain itu, murid perempuan Tahun 6 kurang digalakkan menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani kerana kebanyakannya mereka sudah mencapai peringkat akil baligh. Oleh itu, ibu bapa tidak perlu risau kerana guru Pendidikan Jasmani perempuan yang akan mengajar anak mereka. Terdapat sebilangan ibu bapa yang beranggapan Pendidikan Jasmani tidak menjamin masa depan anak-anak. Ini adalah anggapan yang salah kerana murid yang cemerlang dalam mata pelajaran Pendidikan Jasmani dan akademik akan mempunyai laluan yang mudah untuk ke universiti kelak. Penyataan mata pelajaran Pendidikan Jasmani tidak membantu dalam peperiksaan UPSR tidak sepatutnya timbul kerana ia mampu membantu murid mencergaskan fizikal dan mencerdaskan minda di dalam kelas.

Cadangan Mengatasi Kekangan Persekutaran Sekolah

Selanjutnya, kekangan persekitaran yang dialami di sekolah adalah seperti kekurangan peralatan Pendidikan Jasmani. Kekurangan peralatan ini boleh diatasi dengan sumbangan PIBG sekolah, badan-badan korporat mahupun ahli perniagaan. Sementara itu, mengenai peralatan Pendidikan Jasmani yang rosak tidak diganti perlu disegerakan untuk keselamatan murid-murid. Mengenai kekangan kawasan padang yang sempit, sekolah boleh berkongsi padang sekolah yang berhampiran ataupun menyewa padang majlis perbandaran. Masalah ini bertambah rumit sekiranya guru dan murid tidak dapat melaksanakan pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani di sekolah. Selain itu, peruntukan Pendidikan Jasmani dibelanjakan untuk kepentingan lain adalah merupakan kesalahan yang berat kerana

menyalahgunakan peruntukan tersebut. Ketua panitia Pendidikan Jasmani haruslah bersikap tegas dengan mana-mana guru yang sewenang-wenangnya mahu menggunakan peruntukan Pendidikan Jasmani. Selain daripada keadaan padang yang sempit, terdapat juga keadaan padang sekolah yang tidak selamat digunakan. Oleh itu, penambahbaikan perlu disegearkan untuk keselamatan dan mengelakkan kecederaan murid di padang. Kekurangan kemudahan Pendidikan Jasmani di sekolah adalah satu punca murid kurang berminat menyertai aktiviti Pendidikan Jasmani. Pihak pentadbir seharusnya peka dengan perkembangan murid-murid dan guru-guru Pendidikan Jasmani yang memerlukan bilik persalinan, astaka dan bilik Pendidikan Jasmani yang kondusif dan selamat digunakan. Sehubungan itu, kekurangan peruntukan Pendidikan Jasmani mengikut bilangan murid adalah bergantung kepada pentadbir bagaimana ia dirancang dan diuruskan. Sekiranya terdapat peruntukan yang diperlukan ke sekolah tidak mencukupi, pihak pentadbir boleh menuntut di jabatan.

Selain daripada itu, keadaan cuaca semasa pengajaran dan pembelajaran Pendidikan Jasmani kadang kala tidak menentu. Maka, mata pelajaran Pendidikan Jasmani boleh digantikan dengan mata pelajaran Pendidikan Kesihatan di dalam kelas ataupun aktiviti Pendidikan Jasmani tersebut boleh diubahsuai kepada aktiviti yang lebih ringan yang boleh dilaksanakan di dalam kelas. Justeru, murid-murid diwajibkan membawa buku teks Pendidikan Jasmani sebagai persediaan sekiranya mata pelajaran Pendidikan Jasmani tidak dapat dilaksanakan. Gabungan kelas lain semasa pengajaran Pendidikan Jasmani juga dianggap tidak sesuai kerana kesesakan murid yang terlalu ramai di padang. Ini akan menyebabkan kesukaran perjalanan pengajaran dan pembelajaran berlaku dengan baik. Pihak pentadbir boleh menyelesaikan masalah ini dengan menyusun lebih banyak guru mengajar mata pelajaran Pendidikan Jasmani di waktu yang berbeza.

RUJUKAN

- Abd. Rahim Mohd. Shariff. (2001). *Pengaruh penglibatan di dalam aktiviti sukan terhadap kejayaan di bidang akademik di kalangan atlit pelajar di sebuah sekolah mengengah di Banting*. Tesis sarjana yang tidak diterbitkan: Universiti Malaya.
- Aindun Abd Zaman. (1998). *Pengajaran guru Pendidikan Jasmani*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Utara Malaysia.
- Ali Maksum. (2008). *Kualitas guru Pendidikan Jasmani di sekolah: Antara harapan dan kenyataan*. Fakultas Ilmu Keolahragaan: Universitas Negeri Surabaya.
- Alias Baba. (1999). *Statistik penyelidikan dalam pendidikan dan sains sosial*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Ang Kean Koo. (1998). *Persepsi guru sukan dan jurulatih terhadap keselamatan dalam program sukan*. Tesis sarjana yang tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.
- Azali Rahmat. (2001). *Sikap guru mata pelajaran peperiksaan terhadap mata pelajaran Pendidikan Jasmani & Kesihatan*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Malaya.
- Carney, P. & Howells, K. (2014). The primary physical education specialist. *Primary Physical Education Matters*, 3(3), 3-4.
- Coakley, J. J. (1998). *Sport in society: Issues and controversies*. Boston, MA: Irwin Mc Graw-Hill.
- Drake, B., & Reid, M. J. (2008). *Social work research methods from conceptualization to dissemination*. Boston MA: Allyn & Bacon.
- Dunn, A. L. (1998) Six-month physical activity and fitness change in project active: A And omised trial. *Medicine & Science in Sport & Exercise*, (2)30, 1076 – 1083.
- Fisher, Mullins & Frye. (2009). *An evaluation of an educational intervention in psychology of injury for athletic training students*. Michigan State University, East Lansing, MI.
- Hultzman, W.Z. (1993). Variation In The Desire To Begin A Leisure Activity: Evidence Of Antecedent Constrains. *Journal Of Leisure Research* (4)22, 55-70.
- Jabatan Pelajaran Perak (2012). *Unit Perhubungan dan Pendaftaran, Sektor Pengurusan Sekolah*. <http://www.pelajaranperak.gov.my>. Dicapai pada 30 Januari 2012.

- Jackson, S. L. (2009). *Research methods and statistics: A critical thinking approach* (3rd ed.). New York, NY: Wadsworth Cengage Learning.
- Krome, P., & Smith, E. (2006). Physical Education teachers bring fast-paced, fast-growing sport into the classroom. *ProQuest Education Journals* 7(2) 21-23.
- Mat Aris Abdul Hadi. (1994). *Tanggapan pelajar dan guru terhadap kegiatan sukan di Sekolah Menengah Vokasional (Lembah Klang)*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Teknologi Malaysia.
- McBurney, D. H., & White, T. L. (2010). *Research methods* (8th ed.). New York, NY: Wadsworth Cengage Learning.
- Mohar Kassim. (2011). *Pendidikan Jasmani perlu suntikan baru*. Arkib: 27 Jun 2011: Universiti Pertahanan Nasional Malaysia.
- Mohd Jaflus Bahari. (2005). *Faktor-faktor yang menghalang penglibatan pelajar dalam kegiatan kokurikulum sukan di kalangan pelajar sekolah menengah kebangsaan daerah Seremban*. Jabatan Pendidikan Jasmani dan Kesihatan: Maktab Perguruan Islam.
- Mohd Majid Konting. (2009). *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Saufi Zakaria. (1999). *Sikap pelajar terhadap kokurikulum sukan di tiga buah Sekolah Menengah Teknik, Kelantan*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Teknologi Malaysia.
- Mohd Sofian Omar Fauzee (Ed.). (2003). *Sosio-psikologi: Sukan dan kegiatan fizikal*. Kuala Lumpur: Karisma.
- Muhammad Nor Mohamad Taib. (1990) *Pandangan pelajar dan ibu bapa terhadap gerak kerja kokurikulum sekolah menengah*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Malaya.
- Mustafa Kamal Ali. (2000). *Faktor yang mempengaruhi penglibatan pelajar Melayu tingkatan empat dalam aktiviti kokurikulum di rancangan felda daerah Segamat Selatan*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Teknologi Malaysia.
- Nadhratul Wardah Salman. (2000). *Women and sport in Malaysia: Opportunities and barriers*. 3rd ICHPER.SD Asia Congress 23-26 November 2000.
- Neuman, W. L. (2011). *Social research methods: Qualitative and quantitative approaches* (7th ed.). Boston MA: Allyn & Bacon.
- Norimah A. Karim. (2008). Food consumption patterns: Findings from the Malaysian adult nutrition survey (MANS). *Malaysian Journal of Nutrition*, 14(1). pp. 25-39. ISSN 1394-035X.
- Norma Hj Hassan. (2004). *Hubungan di antara penggunaan bahan bantu mengajar dengan minat pelajar tahun lima di SK Kem, Pengkalan Chepa, Kelantan*. Tesis sarjana yang tidak diterbitkan: Universiti Pendidikan Sultan Idris.
- Pugsley, L., Coffey, A. & Delamont, S. (1996). Daps, Dykes and Five Miles Hikes: physical education in pupils' folklore. *Sport, Education and Society*, 1(2), pp. 133-146.
- Quek Chin Hwee & Steven. (1994). The relationship between sports participation and academic performance. Singapore Sport Council: Singapore.
- Ramli Ishak. (1999). *Persepsi dan sikap pelajar-pelajar tingkatan empat di Sekolah Menengah Batu Lima, Gurun, Kedah terhadap kegiatan kokurikulum: Satu tinjauan*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Teknologi Malaysia.
- Rubin, A., & Babbie, E. (2011). *Research methods for social work* (7th ed.). New York, NY: Brooks/Cole Cengage Learning.
- Sakhriyyah A. Rahim. (2004). *Relationship between leisure constraints and residential school students' participation in recreational sport activities*. Tesis sarjana yang tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.

- Salman, N. W. (1997). *Sports in Malaysia: Opportunities and barriers for women*. Unpublished Master's Thesis: Leed Metropolitan University.
- Sherman, C.P., Tran, C., & Alves, Y. (2008). *Elementary school classroom teacher delivered Physical Education: Cost, benefits and barriers*. The World's Leading Sport Resource Centre.
- Spink, K. S. (1995). Cohesion and intention to participate of female sport team athletes. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(14), 416-427.
- Usha Durairaju. (2008). *Faktor yang menghalang murid melibatkan diri dalam aktiviti kurikulum di sekolah*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Malaya.
- Wankel, L.M. (1998). *Exercise adherence and leisure activity*. In exercise adherence: Its impacts on public health (edited by R.K. Dishman), pp. 369-396. Leeds: Human Kinetics Europe.
- Yusof Man. (1983). *Sejauh manakah penglibatan murid-murid dalam gerak kerja kurikulum di sekolah mempengaruhi pencapaian akademik*. Tesis tidak diterbitkan: Universiti Putra Malaysia.
- Zaccagnini, K. J. (2005). *How Physical Education teacher education majors should be prepared to teach students with hearing loss*. ProQuest Education Journals 7(2) 273-274.
- Zuber Hj. Hassan. (1999). *Penilaian pelaksanaan kurikulum Pendidikan Jasmani sekolah rendah*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Malaya.
- Zulkafli Mansor. (1997). *Hubungan antara faktor sekolah dengan penglibatan kurikulum di kalangan pelajar*. Tesis sarjana tidak diterbitkan: Universiti Utara Malaysia.